

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Opinie divergentă privind adoptarea variantei III cuprinzând propuneri de modificare a Legii nr. 303/2004 pe aspectul evaluării activității profesionale a judecătorilor și procurorilor:

În ședința din data de 30 mai 2007, grupul de lucru nr. 4 – *Evaluarea magistraților*, a supus spre aprobare Plenului CSM propunerile sale privind modificarea pe cale de ordonanță de urgență a legii 303/2007 pe aspectul evaluării activității profesionale a judecătorilor și procurorilor.

Propunerile de modificare au fost concretizate prin expunerea a trei variante în care evaluarea activității profesionale să fie realizată, respectiv:

1. Prin varianta 1 s-a propus **o evaluare parțială**, doar a judecătorilor și procurorilor care doresc să aplice pentru promovare;
2. Prin varianta II s-a propus o formă de **evaluare periodică** a activității profesionale a tuturor judecătorilor și procurorilor, cu excepția judecătorilor de la ÎCCJ;
3. Prin varianta III s-a propus o formă de **evaluare mixtă**, respectiv evaluarea individuală a judecătorilor și procurorilor care doresc să promoveze și evaluarea sistemică, pe instanțe și parchete.

Deși în ședința anterior menționată, Plenul CSM a adoptat a III-a variantă de evaluare, apreciez că starea actuală și structura sistemului judiciar român impun cu necesitate alegerea celei de-a **II-a variante** propusă în cadrul Grupului de lucru privind evaluarea magistraților- G4, motiv pentru

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

care formulez opinie separată, având în vedere următoarele considerente:

1. Principiul separației puterilor în stat consacrat în Constituția României, dar și dispozițiile cuprinse în Recomandarea nr. (94) 12¹ a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre, privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, oferă sistemului judiciar însuși posibilitatea de a lua toate măsurile necesare în vederea sporirii calității actului de justiție și a eficienței instanțelor, inclusiv prin adoptarea unui sistem de evaluare a performanțelor profesionale *ca instrument de reformare a sistemului aflat în întregime în controlul magistraților, fără ingerința vreunei alte autorități.*

În anul 2004, prin adoptarea pachetului de legi privind reforma justiției, față de situația din acel moment a sistemului judiciar român (în mare parte neschimbată) - respectiv aceea că, deși majoritatea magistraților aveau, conform evaluărilor, o activitate excelentă reflectată în calificative maxime, impresia publicului asupra întregului sistem judiciar nu corespundea cu rezultatele evaluărilor -, s-a elaborat un nou sistem de evaluare a performanțelor profesionale ale judecătorilor și procurorilor care să răspundă următoarelor cerințe:

- Să îmbunătățească performanța profesională a judecătorilor și procurorilor;
- Să crească eficiența activității instanțelor și parchetelor;
- Să sporească încrederea publicului în justiție.

Cele trei direcții de acțiune reprezintă în esență scopul **evaluării periodice** (varianta a II-a) în orice sistem judiciar, fiind consacrate ca atare din punct de vedere legislativ prin

¹ Principiul 1- Principii generale privind independența judecătorilor, lit. c

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

HCSM 324/2005, de punere în aplicare a dispozițiilor privind evaluarea cuprinse în art. 39 – 42 din Legea 303/2004, în vigoare în acest moment.

Au fost derulate de Consiliul Superior al Magistraturii o serie de proiecte în domeniul evaluării timp de doi ani, începând cu elaborarea profilului magistratului și sfârșind cu formarea unei rețele de experți-formatori în evaluarea performanțelor individuale a magistraților.

Pe parcursul derulării acestor programe în care au fost implicați trei sute de judecători și zeci de procurori, s-a constatat că prevederea legală trebuie îmbunătățită, în sensul variantei II de modificarea Legii 303/2004, pe care o susțin prin opinia separată.

Aceasta propune modificări referitoare, de exemplu, la constituirea și componența comisiilor de evaluare, la procedura de evaluare, la scala calificativelor și la consecințele unor slabe rezultate la evaluare. Singura excepție de la o astfel de evaluare o poate constitui categoria judecătorilor de la ÎCCJ, în virtutea calității lor de demnitari și apreciindu-se că performanțele lor profesionale au atins un nivel de excelență, constatat la momentul selecției pentru a deveni judecători la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Așa cum atrage atenția expertul J. Wittrup în studiul său „Analiza sistemului de măsurare și monitorizare a performanței judiciare în România” realizat pentru CSM în anul 2006, în cadrul proiectului cu același nume, finanțat de Banca Mondială, este posibil ca România să nu fie pregătită pentru o abordare „delicată” a problemei evaluării individuale a performanței magistraților, așa cum se aplică în țări europene

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

cu un înalt grad de încredere al publicului în sistemul judiciar și cu sistem de selecție și recrutare a magistraților deosebit de atent, ca de ex. Olanda, Danemarca, Belgia.

Este de reținut că, în cadrul sistemelor judiciare amintite selecția judecătorilor se face fie pe o perioadă mult mai lungă (6 ani, în Olanda) fie este aplicabil sistemul seniorității în selecția magistraților, în timp ce în sistemul judiciar românesc exista proceduri diferite de selecție, instruire, iar debutul în profesie este posibil la o vârstă tânără (24 de ani).

În același timp, țări ca Germania, Franța, Spania au optat pentru sistemul de evaluare periodică a judecătorilor, mai mult, Italia și Spania și-au consolidat procedurile disciplinare privitoare la magistrați, în vederea respectării standardului de conduită profesională.

Un raport recent² al Consiliului Judiciar Francez tratează pe larg dacă practica veche aplicată în Franța, a evaluărilor individuale periodice ale magistraților, este în conflict cu independența justiției, și dacă această evaluare este chiar necesară.

„Dacă este aplicată corespunzător, evaluarea va confrunța fiecare magistrat cu o evaluare obiectivă a percepției muncii lor individuale în comparație cu criteriile de performanță generale, acest lucru determinând o ajustare și o îmbunătățire acolo unde este necesar. Mai mult, de-a lungul timpului, evaluările periodice prevăd și dezvoltarea performanței profesionale în cariera magistratului și, astfel, oferă un alt indicator semnificativ pentru compararea candidaților diferiți care concurează pentru una sau chiar aceeași funcție.”³

²Conseil Supérieur de la Magistrature (2005).

³Berkani et. al. (2005).

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Apreciez că renunțarea în acest moment la sistemul evaluării individuale periodice a tuturor magistraților din România este de natură a amplifica starea de neîncredere, în prezent aflată la cote scăzute, a populației în funcționarea în ansamblu a sistemului judiciar.

Conform acestui punct de vedere, atunci când credibilitatea sistemului judiciar este pusă la îndoială în mod constant de către mass-media, evaluările individuale aduc o contribuție necesară pentru susținerea legitimității judecătorilor și procurorilor.

Această renunțare poate genera suspiciunea de sustragere de la un minim control asupra nivelului de competență și pregătire profesională pe care orice magistrat trebuie să le îndeplinească pentru a-și putea exercita funcția.

Așa cum documentele în lucru ale Consiliului Superior al Magistraturii au fost elaborate (Regulamentul privind evaluare și Ghidul de evaluare), ele dovedesc prin conținutul lor că procesul de evaluare nu aduce atingere prin sine însuși independenței magistratului, ci a fost conceput ca un instrument de sprijin pentru magistratul care dorește să-și îmbunătățească performanța profesională.

Este adevărat că evaluarea activității profesionale reprezintă un proces complex în orice domeniu, cu atât mai mult în domeniul activității judecătorilor și procurorilor. Această împrejurare nu constituie însă o piedică în instituirea unui sistem de evaluare care să oglindească nivelul actual al performanței profesionale a tuturor judecătorilor și procurorilor și să identifice nevoile de perfecționare profesională. Apoi, anumite deficiențe identificate la nivel individual, pot fi relativ ușor corectate prin stabilirea unui

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

plan de dezvoltare profesională, elaborat în cadrul procesului de evaluare periodică a fiecărui magistrat.

În acest context, apreciez că una dintre funcțiile evaluării o reprezintă consolidarea răspunderii tuturor magistraților pentru calitatea actului de justiție.

Judecător
Alexandrina Rădulescu